

L'èmul de l'emperador, per Josep M. Solà

Dv, 23/11/2012 per Catalunya Religió

[L'opinió publicada](#)

Les primeres comunitats cristianes van ser hereves d'un corrent apocalíptic, que havia començat amb les persecucions d'Antíoc VI . La destrucció del Temple i les persecucions de Dioclecià revifaren el pensament apocalíptic, que originà el darrer llibre del Nou Testament, destinat a encoratjar els cristians en les noves persecucions. Us presentem el comentari setmanal de les lectures litúrgiques del teòleg Josep M. Solà.

L'ÈMUL DE L'EMPERADOR

Les cruels persecucions de l'època d'Antíoc IV Epífanes (175-164 aC.), les simpaties dels Herodes per la cultura grega, amb la política d'afavorir-la, les cruels i despietades repressions de Varró a les revoltes que es produïren a la mort d'Herodes el gran, els intents de Calígula d'entronitzar una estàtua seva dins el temple de Jerusalem van fer que anés creixent, cada vegada més intensament, un pensament i ambient apocalíptic, que arribà al seu punt àlgid en la revolta contra Roma els anys 66-70, que va acabar amb la destrucció del Temple. El pensament apocalíptic esperava una solució definitiva a aquesta cadena d'humiliacions, consistents en una intervenció de Déu, que donaria la victòria a Israel i el càstig merescut als opressors. El pensament apocalíptic no era patrimoni d'un grup concret (zelotes, fariseus, essenis...) sinó que era un sentiment, una tendència, que amarava el pensament teològic dels diversos grups.

No és estrany que els primers cristians es veiessin immersos en aquest clima i van heretar les esperances messiàniques animades per la predicació d'un Jesús, que proclamava la imminent arribada del Regne de Déu. Es pensaven que en el retorn de Jesús es produiria la definitiva intervenció de Déu en la història. El retorn no s'esdevingué poc després de la resurrecció, tal com s'imaginaven. L'espera es feia llarga i les esperances flaquejaven. Però la caiguda de Jerusalem, amb la destrucció del Temple l'any 70 i les persecucions generals de l'època de l'emperador Domicià (81-96) reescalfaren els sentiments apocalíptics.

És llavors que sorgeix el darrer llibre del Nou Testament i de la Bíblia cristiana. Les persecucions indicaven que les penúries prèvies al triomf del Messies havien començat i tot s'encarava a una propera fi del món i de la història. El nucli de l'Apocalipsi és conèixer el pla que haurà de portar el triomf de Déu i del Messies. Quan es llegia el llibre en les reunions de les comunitats cristianes, aquestes es sentien amb força per resistir les persecucions.

A la primera lectura d'avui (Ap 1,5-8) es llegeixen quatre versets de la salutació de Joan a les set esglésies d'Àsia. La lectura litúrgica de la festa d'avui, Crist rei, recull quatre qualificatius dedicats a la persona de Jesús, protagonista principal i indiscutible de tot el llibre: testimoni, fidel, primogènit i sobirà. Jesús sobirà dels reis de la terra. Ens fixarem en aquest títol per la repercussió que té a la resta del

llibre i per ser el més adient a la litúrgia del dia. Aquesta expressió era atribuïda a Jahvè en l'Antic Testament, El salm 95,3 diu que Jahvè és rei de reis. La resurrecció de Jesús farà possible que la reialesa abans atribuïda a Jahvè li sigui també atribuïda ara a ell. Així Pau a la carta als Corintis (15,20-28) establirà un lligam entre resurrecció i reialesa de Jesús.

Però en el moment d'escriure's l'Apocalipsi el rei era l'emperador romà. No tan sols rei sinó déu. L'emperador romà era deificat i adorat. El senat romà havia declarat oficialment déus Juli César, August, Claudi, Vespasià i Titus. Domicià es feia dir "Dominus et Deus", senyor i déu. El llibre de l'Apocalipsi volia fer veure als cristians que, malgrat els fets de la història anessin en una direcció, la veritat era tota una altra. La bèstia símbol de l'imperi romà serà derrotada i llavors es demostrarà que Jesús, el messies, és el veritable sobirà i rei de tota la terra. La seva sobirania passa per damunt la sobirania de l'emperador, el perseguidor, perquè Jesús, com dirà repetidament el llibre, és rei de reis i senyor de senyors (17,14; 19,16).

Festivitat de Crist Rei

25 de Novembre de 2013